

Kunstlab+

Onder de noemer Kunstlab+ presenteren wij, initiatiefnemers SKARlokaal (Ariadne Urlus) en Friendly Stalking (Jip van der Hek, Rolf Engelen), ons voorstel voor de Kunstlabel prijsvraag. Wij doen dit samen met basisscholen OBS De Toermalijn, locatie Hijkerfeld en locatie De Schere, en (ovb) Daltonschool De Christophoor, en partners Willem de Kooning Academie (WDKA), Buitenplaats Brienoord en Museum Boijmans van Beuningen locatie Hillevliet. Daarnaast zijn een aantal professionele (gast) kunstenaars en educatoren betrokken bij de uitvoering, is er de verbinding met de wijk middels het Friendly Stalking project Bolderkar, gaan studenten van de WDKA kinderen individueel begeleiden, is er voor ouders een actieve rol, en maakt een documentair filmproject van filmmaker Ine Lamers onderdeel uit van het plan.

Achtergrond

SKARlokaal staat voor een vorm van “embedded kunstenaarschap”: kunstenaars huren een atelier in of bij een school en gaan vandaaruit een relatie aan met school, kinderen, ouders, en de wijk. SKAR, Stichting KunstAccomodatie Rotterdam, faciliteert dit concept, vandaar de titel SKARlokaal. In het atelierpand aan het Bornerveld in Zuidwijk, naast OBS De Toermalijn (we delen het schoolplein) geeft Friendly Stalking ism SKARlokaal invulling aan dit concept.

Er zijn 5 atelierruimten, waarvan er 3 worden verhuurd aan professionele kunstenaars en collectieven, – waaronder Friendly Stalking, één aan de Willem de Kooning Academie en één lokaal is in gebruik als gemeenschappelijke ruimte, “plein”, die we samen met de buurt invullen, als fysieke maar ook als mentale ruimte: de ruimte waarin het private domein van het atelier overgaat in de publieke ruimte van en voor de buurt.

Het lokaal van de Willem de Kooning wordt gebruikt als ons les-lab. Dit mag vies worden, is het klooi- en onderzoekslokaal. Hier vinden de binnenschoolse activiteiten plaats in het kader van Atelier in School en dit is ook de plek van het kinderterritorium Kunstlab.

Het pand aan het Bornerveld ontwikkelt zich vooral als een collaboratieve leeromgeving, die we samen - kunstenaars, burens, kinderen, ouders, school - aan het vormgeven zijn, en waarin we eigenaarschap delen. In deze context presenteren wij Kunstlab+.

Visie op kunsteducatie

Aan het Kunstlab+ plan ligt een visie op kunsteducatie ten grondslag die schatplichtig is aan authentieke kunsteducatie met haar sterke relatie tot de werkelijke wereld, ideeën over (pedagogisch) documenteren en het bekwame kindbeeld die we (losjes) ontleen aan de Reggio Emilia filosofie, en het concept van eigenaarschap van het kind over zijn eigen leren uit democratische onderwijsvisies.

Wij maken de leerkrachten deelgenoot van Kunstlab+ en betrekken ouders en de buurt bij de verschillende onderdelen en activiteiten, vanuit het idee dat iedereen een bepaalde kennis vertegenwoordigt die waardevol is.

Voortbouwen op wat we al doen

Kunstlab+ is een vervolg op Atelier in School en Kunstlab zoals deze zijn ontwikkeld door SKARlokaal en Friendly Stalking in de afgelopen jaren. Kunstlab+ is vormgegeven op basis van een soortgelijke opzet. Concreet betekent onze aanwezigheid nu dat er in het kader van Atelier in School elke week gedurende het hele schooljaar een klas van De Toermalijn of De Schere (straks mogelijk ook De Christophoor) bij ons in het Atelier werkt. Dit zijn series van steeds drie dagen van effectief 3 uur in het atelier werken ex. pauzes (waarin vaak wordt doorgewerkt).

Dit betekent dat elk kind van de school uit leerjaren 5-6-7-8, circa 9/10 uur met ons werkt in een binnenschoolse setting. De eigen leerkracht neemt deel. Deze opzet nemen wij over voor Kunstlab+ waarbij wij nu uitgaan van 10 deelnemende groepen en leerkrachten.

Daarnaast is er nu elke woensdag en zaterdag de vrije ruimte van het Kunstlab, waar alle kinderen die ons hebben leren kennen via de binnenschoolse lessen of vanuit de wijk kunnen doorwerken in hun eigen tijd en ruimte. Hier maken elke labdag zo'n 10-20 kinderen gebruik van, enkelen al sinds het begin.

De relaties die hieruit voortkomen zijn duurzaam. Omdat de kinderen mede-eigenaar zijn van Kunstlab, bepalen zij samen met de kunstenaars wat er geleerd wordt en hoe. Het uitkristalliseren van de vraag van het kind staat centraal in de educatieve ruimte van het atelier en straks ook de buitenlabs.

Het Atelier en kunstenaarstrategieën

Een van de onderliggende motivaties voor ons is dat deze kinderen, in deze wijk, weinig vrije ruimte hebben, en dat het werken in het atelier een bijzondere en noodzakelijke aanvulling kan vormen op de educatieve ruimten van school en thuis en straat. Samen met ons leren de kinderen hun verbeelding inzetten en deze transformeren in de materiele wereld. Ze spelen, onderzoeken, vragen, denken, kijken, maken, maar ook: vervelen zich, keten, chillen, gaan sociale contacten aan, doen "gevaarlijke" dingen, gaan op pad, gaan naar buiten, gaan nieuwe dingen doen en zien, en nieuwe werelden en denkbeelden ontdekken.

In het atelier gelden de regels van de kunst: wij gaan uit van de praktijken van de verschillende betrokken kunstenaar-educatoren die deze -- aan de kunst eigen -- strategieën inzetten in het werken met de kinderen in het atelier.

De Buitenlabs

Wij gaan daar in het project Kunstlab+ de (buiten)ruimte aan toevoegen in de vorm van de Buitenlabs: 1x in de maand (ovb) verlaten wij het atelier en gaan we op pad en brengen de dag door bij een van de partners: Buitenplaats Brienoord op het gelijknamige eiland en de nieuwe educatieve ruimte van Boijmans aan het Hillenvliet (ovb). Op deze manier brengen wij de kinderen in contact met (weer) nieuwe ervaringen, maken de kabel sterker, de keten complexer. We voegen de natuur van het eiland en de institutionele kunstwereld van het museum toe aan de mix. Wij geven de kinderen en hun ouders en de school daar toegang tot. Samen met de partners ontwikkelen wij voor deze buitenlabs een reeks ontmoetingen en invullingen.

Doelstellingen

Doelstellingen Van Kunstlab+ voor de school zijn het atelier en de buitenlabs als educatieve ruimten leren kennen, en leren van de strategieën die kunstenaars inzetten. Onderdeel hiervan is dat kinderen een andere kwaliteit kunnen laten zien. De vraag die Kunstlab+ stelt is: hoe kunnen de docenten deelnemers worden? Voor de kunstenaars en partners geldt: hoe kunnen wij de dagelijkse kennis van de school en leerkrachten inzetten als kracht in het atelier, en hoe kunnen wij leren van hun didactische kwaliteiten? De vraag die Kunstlab+ stelt is: hoe kunnen de kunstenaars de didactische kwaliteiten van de leerkrachten inzetten in het atelier?

Verbindende elementen

Naast de buitenlabs en het werken in het atelier zijn er drie verbindende elementen die het project Kunstlab+ onderling verbinden maar ook de keten school-thuis-straat-atelier versterken: project Bolderkar van Friendly Stalking, een individueel talentontwikkelingstraject ism de WDKA, en het documentaire filmproject van Ine Lamers.

Bolderkar

Het Friendly Stalking project De Bolderkar verbindt het werken in het atelier met de wijk. Kinderen gaan onder begeleiding van een kunstenaar en een wijkbewoner met de bolderkar "objecten" ophalen bij de mensen thuis die gerestaureerd (of: getransformeerd) kunnen worden in het Kunstlab. De transformatie symboliseert wat er kan in het atelier, en maakt tevens dat diverse maaktechnieken aan de orde kunnen worden gesteld. De objecten worden (ovb) tentoongesteld in de Boijmans dependance en gaan -getransformeerd - later terug naar de eigenaar.

Individuele begeleiding WDKA studenten

Partner WDKA is al betrokken bij het Kunstlab project: zij stellen het lesatelier beschikbaar aan Kunstlab en wisselende individuele studenten van de WDKA die een periode betrokken willen zijn bij het atelier of een van de specifieke onderdelen. Voor Kunstlab+ koppelen we de studenten aan een of twee individuele kinderen, om zich voor een bepaalde periode op dit kind en diens (artistieke) vraag te concentreren.

Film Ine Lamers

Filmmaker Ine Lamers zal gedurende de looptijd van Kunstlab+ samen met de kinderen in film vastleggen wat zij meemaken en doen. De kinderen en kunstenaars (en andere betrokkenen) leggen dit zelf vast. Zij filmen, interviewen elkaar, en spelen een rol in de uiteindelijke edit. Daarmee wordt de film onderdeel van de educatieve ruimte, en een methode om samen te kijken en terug te kijken. De docu wordt een extra verbindend element dat meereist naar alle plekken waar Kunstlab+ plaatsvindt en betreft iedereen bij het project.

(De film maakt financieel geen deel uit van het Kunstkabel project maar heeft zijn eigen financiering.)